

Ha a körülmények egyiránt szollának a közerdőszőknek az erdőben s helységeiben való állomásozása mellett akkor az utóbbi lenne választandó, mert az erdőben való állomásozás mindég több bajjal jár főleg az élelmi szerek megszerzését, a szentegyházba s az iskolába való járást sat. illetőleg. Ugyan azért az erdőben való állomásozás közönségesen csak is az erdőszeleti védszemélyzetnél történhetik. Erdőtisztek azonban, kiknek kezök alatt nem ritkán iroda és pénztár is van, kik más hivatalokkal folytonos összeköttetésben állanak, s kiknek egy általjában több szükségleteik vannak mint egy közerdőszőnek, czélszerűbben állomásoztatnak a helységeiben.

A talaj vegybontásáról.

(K.B.) Ujabb időben sokat foglalkoztak a talaj alkrészeinek meghatározásával és nem tagadjuk, hogy ez tudományos irányban igen nagy becs-csel bír, a gyakorlati gazdászati szempontjából azonban az erdősz annak sokkal csekélyebb hasznát veheti, mint a mezőgazda. Ha ez utóbbi tudja, mily alkrészekkel kell a talajnak birnia, hogy bizonyos növényeknek bő tápot nyújthasson, úgy azt azokkal elláthatja, ha e növények silány tenyészetéből hiányokról meggyőződik. A földészeti vegytan tehát a jó mezőgazdászati annyaként tekinthető, és az utóbbi roppant haladását majdnem egyedül annak köszönhetni. Az erdősz ellenben a talaj hiányzó alkrészeit pótolni nem képes; ő csak oda hathat, hogy annak tele-vényrésze lassanként gyarapodjék, ezt pedig csak úgy eszközölheti, ha alkalmas gesztnemet választ s avval okszerűen bánik. A talaj még oly pontos vegybontásából tökéletes lehetetlen meghatározni a gesztnemet, mely azon legjobban fogna tenyészni. Ha pedig azt sem érhetjük el vele, úgy bajos volna megmondani, hogy mi hasznát vegye neki a gyakorlati erdőszet. Hogy azt, a talaj minősége és annak a vegybontás által meghatározott alkrészei szerint, soha sem fogjuk tudhatni, micsoda gesztnemet ültessünk belé, igen könnyű bebizonyítani.

Először is az égaljat a talajjal egyaránt kell tekintetbe vennünk, ha bizonyos gesztnemre nézve a legelőnyösebb termőhelyet akarjuk meghatározni, mert a geszt növése az egyiknek csak annyi a befolyása mint a másinak. Ha a talaj vegybontása 100 mét. tengerfööltti magashau ugyan oly eredményre vezetne is mint 1000 méternyiben, úgy

a hegy alján előnyösen még is egészen más gesztnevet fogunk tenyészthetni, mint annak telején; ugyan azon gesztnevet pedig lenn és fönn igen különböző termést fog szolgáltatni. De hasonlítsuk csak össze ugyan azon magasságot, kőnemet és a lejtőség ugyan azon fokát feltéve, egy éjszakknak és egy délnek fekvő lejtő tenyészetét és világos lesz előttünk, hogy oly gesztnek, melyek az egyik lejtőn szép növéssel bírnak, a másikon éppen nem találhatunk és igen bajosan tenyésztesztethetnénk. Kitélt helyeken és fődött völgyekben egészen hasonló talaj mellett a fanövekvés igen különböző. Adjunk a vegyésznek úgy nevezett fagy-mélyedésekből vett földet, s ő azt fogja mondani, hogy abban a bikk jobban fog tenyészni, mint a körüllevő magaslatokon, miután a mélyedésben bujábban tengészik a fű s így a talaj televénydúsabb annál inkább, hogy a magaslatok televényének nagy része is oda gyűl. Mind a mellett e mélyedésekbe csak oly gesztnevet lehet ültetni, melyek az ott uralkodó kései fagyok iránt érzékellenek, és így nem bikket, mely azoktól még magasabb korában is mind addig megrongáltatik, míg a fák sudarai az ott képződő ködrétegek színvonalán túl nincsenek.

A tenger mellékek és magasabb hegyek nedves légemében a luczfenyő még futóhomokon, és kőgörgöttegeken is, melyek mohával fedvék, tenyészik; az előhegyek száraz déli lejtőin és a benföld futóhomokján ezt bizonyára nem fogjuk láthatni, bárha a kő és homok alkrészei mind a két helyen ugyan azok legyenek.

Miután az égalj és talaj egygyütt jár, az elsőnek előnyei által az utóbbi terméketlensége és megfordítva kiegyenlítődik, s így mindkettőt kell ismerni, hogy a termőhelyet megítélhessük, a talaj vegybontása azonban a légminőségre tekintettel nem lehet, tehát az a termőhely minőségének meghatározására nem is alkalmas. A leendő fatermést a talaj vegybontása folytán azonban még úgy sem határozhatjuk meg, ha az égalj különbségeitől egészen elnézünk, mert a fanövekvésre még számos más tényező is bírhat befolyással, mint a földfelület azon részei, melyek a vegyteremben meghatározhatók. A fanövésre először is a talaj aljának minősége gyakorol nagy befolyást, még pedig oly mélységig, a meddig a gyökerek sem érnek. Ha a talaj alja termékeny, a mélyből emelkedő víz a gyökereket oly tápanyagokkal látja el, melyek a felület alkrészei vizsgálatánál fel nem találhatók. Ha márgás agyagföldet takar egy méternyi vagy magasabb homokréteg, úgy abban tölgyet még előnnyel nevelhetünk, az erdei fenyő pedig nagy tökélyt fog benne elérni; ha ellenben e homok-alj kavicsból áll, a fanövés egészen eltérő mérveket ölt. Más a növés, ha ugyanazon talaj sekély- és más,

ha mélyréteggel borítja a közelet, sőt ez utóbbi is különböző befolyást gyakorol a szerint, a mint tömött lévén a gyökerek behatása lehellen-né válik, vagy szaggatott és rétes létére a gyökecek számára hasa-dékai nyitva állanak.

Régen tudjuk, hogy a rétes kőzetek hasadtságának minősége és a rétegek csapása mily befolyást gyakorol a geszlgyökerek behathatá-sára és így a fanövésre is, e befolyás mekkoraságát azonban a talaj vegybontása által épen nem határozhatjuk meg. Sokkal feltünőbb még a talaj alatti víz behatása a laza homokföldre, a szerint a mint az előbbi kisebb vagy nagyobb mélységben létezik. Az erdei fenyők fatermése három annyi, ha a talajt 1 méternyi mélységben a felszálló víz foly-tonosan üdíti, mintha az 10 méternyi mélységű száraz homokrétegből állana. Még a talajt nedvesítő víz minősége is különböző befolyást gya-korol a növényre, mire nézve legyen elég a folyók mentében és a tenger partján található növényzet különbségére utalnunk, hasonló égalj alatt.

S így joggal hisszük, hogy a talajnak még oly pontos vegybon-tása sem képes az erdősznek arra nézve utmutatással szolgálni, hogy bizonyos termőhelyen micsoda gesztnemet növeessen s hogy a válasz-tott gesztnem micsoda növéssel fog birni. Az erdősznek tehát a talaj-termőképességére nézve más uton kell felvilágosítást keresnie.

Legbiztosabb következtetést magából a fanövésből vonhatunk, a mint azt a megvizsgálandó vagy oly helyen találjuk, mely az előbbivel hasonló közzel, talajmélységgel és égaljal bir s a hol e szerint a többi növények hasonló tenyészte is egyforma talajminőségről tanuskodik. Ezért, a termési táblák szerkesztésénél is a termőhely jellegzőjekép korántsem a talaj vegybontásának eredményeit, hanem egyedül a fatömeget vesszük tekintetbe, a mint erről már bővebben szöltünk.

Az erdészeti tanulmányokból a tavai elmaradt államvizsgálatok utólagos megtartása Aug. 4-dikéről kelt legfelsőbb határozattal elrendeltetett, és pedig az erdészeti hivatal-jelöltek számára Buda, az alsóbb-rendű személyzet részére pedig Soprony, Pozsony, Kassa és Temesvár tűzettek ki vizsgálati helyeknek. Határidő sept. 15-dike. Az illető folyamodványok aug. 25-dikeig benyújtandók, és pedig a hivataljelöltek részéről a nmlgu magy. kir. Helytartó Tanácshoz, egyebek részéről pedig a vizsgálati bizott-mányok elnökeinek kinevezett pozsony-, soprony-, abauj- és temesi-főispáni-helytartók-hoz. Vizsgálati nyelv a magyar, de ha az illetők ezt nem beszélnék, az országban di-vatozó bármely nyelvet használhatják.

Tulajdonos kiadók és felelős szerkesztők:
Divald Adolf és Vágner Károly.

Selmecz, 1862. Nyomatott LORBER FERENCZ-nél.